

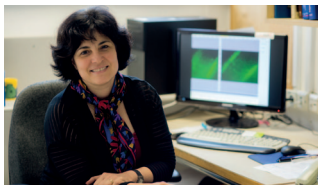
עניין של גנטיקה

סרטן השד היא מחלת הסרטן הנפוצה ביותר בקרב נשים בישראל, אך כמה מאותן נשים מודעות לחשיבותו של הייעוץ הגנטי?

מאת: שראל קמינסקי

שלי, אבי היה נושא הגן שעבר מוטציה, ובעצם גם שלושת אחיו נשאו כולם את הגן. אם כך, אפשר לומר שגם לגברים חשוב ללכת לייעוץ גנטי במידת הצורך.

שאלנו את **פרופ' אפרת לוי-להד**, מנהלת המכון לגנטיקה רפואית במרכז הרפואי שערי צדק, מנהלת שותפה של הקונסורציום לסרטן שד ושחלה תורשתי, בחסות האגודה למלחמה בסרטן, מנהלת התוכנית "הסיכוי שבסיכון" של האגודה למלחמה בסרטן וה - NCF, האם אפשר למנוע בעזרת אורח חיים כזה או אחר את הופעת המחלה?

פרופ' אפרת לוי-להד

"אורח חיים אינו מונע מוטציות. אלה מוטציות מורשות, או שאתה יורש אותן או שלא, ולכן הבדיקה חשובה מאוד. אורח החיים יכול להשפיע על אופן הביטוי של המוטציה והתפרצותה של מחלת הסרטן, אך קיום המוטציה הוא עניין של תורשה".

מה החשיבות בבדיקה גנטית?

במי שחלתה, הבדיקה יכולה להשפיע על בחירת הטיפול, וכן ללמד על כך שיש סיכון לממאירות נוספת שאפשר לגלות אותה מוקדם או למנוע אותה. אצל אישה בריאה שהתגלתה אצלה מוטציה ונמצאת רק בסיכון, אפשר להתחיל אצלה פעולות מניעה וטיפול שהוכחו כמקטינות את הסיכון לחלות וגם את התמותה.

מתי צריך להיבדק, האם יש גיל?

למי שיש לה רקע משפחתי מומלץ ללכת לייעוץ גנטי כבר בגיל 25, ולנשים אשכנזיות (ללא קשר לסיפור משפחתי) מומלץ להיבדק סביב גיל 30.

מדי שנה כ-4,500 נשים מאובחנות בסרטן השד, ומתוכם כ-5%-10% חלו במחלה כתוצאה מגורם סיכון תורשתי. כלומר, הן נושאות שינוי גנטי (מוטציה) שירשו מאחד מהוריהן, בגנים BRCA1 ו-BRCA2. מוטציה באחד מגנים אלה היא גורם סיכון ישיר לסרטן השד והשחלה. נשים רבות שחלו אינן מודעות למשמעות הבדיקה הגנטית ולחשיבותה עבורן ועבור בנות משפחתן, ולא הולכות לייעוץ גנטי. בכך בעצם הן מוותרות על הסיכוי למניעת מחלות סרטן נוספות בעצמן ובבני משפחתן.

תוכנית "הסיכוי שבסיכון" הוקמה על ידי האגודה למלחמה בסרטן בסיוע גב' רוזה דמביצר (NFC) The Northern Charitable Foundation

ובשיתוף הקונסורציום הישראלי לסרטן שד ושחלה התורשתי, הפועל בחסות האגודה למלחמה בסרטן, במטרה להעלות את המודעות לחשיבות של ביצוע הברירה הגנטי לחולות סרטן השד וסרטן השחלה ולסייע בביצוע הברירה. בעזרת ייעוץ גנטי נכון הניתן על ידי רופא/ה או יועצת/ת גנטיקאי/ת, המתבסס על ההיסטוריה הרפואית שלך ושל בני משפחתך, אפשר לקבל הסבר על הבדיקה הגנטית המתאימה עבורך ועבור בני משפחתך. אם תחליטי לבצע בדיקה גנטית, הבדיקה היא בסך הכל בדיקת דם ולא הליך פולשני ומסובך.

רוזה דמביצר

נשאלת השאלה מדוע חשוב לדעת אם חלית במחלת הסרטן על רקע תורשתי. סיבה אחת לכך היא כי מי שחלתה בסרטן שד בשל קיום מוטציה, נמצאת בקבוצת סיכון גבוה לחלות בסרטן השחלה או בסרטן שד נוסף. כאשר מגלים גורם סיכון נוסף כגון תורשה, יש אמצעים למניעה ולגילוי מוקדם של מחלות סרטן נוספות שנשאיות המוטציה נמצאות בקבוצת סיכון אליהם. סיבה נוספת היא שבחירת הטיפול התרופתי והניתוחי מושפעת מהרקע הגנטי למחלה. בחולות סרטן שחלה ישנה כבר תרופה מאושרת שהיא יעילה ספציפית בנשאיות, ובחולות סרטן שד, תרופות ספציפיות לנשאיות מצויות בשלבי ניסוי מתקדמים.

"נשים שיש להן עבר משפחתי של סרטן השד ו/או השחלות חייבות לבצע את הבדיקה", אומרת **רוזה דמביצר** שחלתה במחלת הסרטן. "חשוב מאוד להיבדק, כי אצלי למשל לא היה שום עבר משפחתי ברור של סרטן. במקרה

כדי להעריך אם יש סיכון בסיפור המשפחתי, ניתן למלא את השאלון באתר האגודה למלחמה בסרטן: www.cancer.org.il/prev-gene **לפרטים נוספים וקבלת עלון מידע בנושא ללא תשלום, התקשרו לטלמידיע של האגודה למלחמה בסרטן: 1-800-599-995**